

Datum: Rijeka, 14. srpnja 2026.

Kolegij: Etika sestrinstva u teoriji i praksi

Voditelj: prof. dr sc. Nada Gosić

e-mail voditelja: nada.gosic@uniri.hr

Katedra: Katedra za javno zdravstvo

Studij: Sveučilišni diplomski studiji - Sestrinstvo - menadžment u sestrinstvu

Godina studija: 1

Akadska godina: 2026./2027.

IZVEDBENI NASTAVNI PLAN

Podaci o kolegiju (kratak opis kolegija, opće upute, gdje se i u kojem obliku organizira nastava, potreban pribor, upute o pohađanju i pripremi za nastavu, obveze studenata i sl.):

Kolegij *Etika sestrinstva u teoriji i praksi* je obvezatni kolegij na I. godini Sveučilišnog diplomskog studija Sestrinstvo - menadžment u sestrinstvu. Kolegij se realizira u 12 sati predavanja i 13 sati seminara, ukupno 25 sati i 2,5 ECTS. Nastava se izvodi u predavaonicama Fakulteta zdravstvenih studija (ul. Viktora Cara Emina 5).

Ciljevi kolegija. Osnovni cilj kolegija je usvajanje znanja, vještina i stjecanje kompetencija za rješavanje etičkih problema i dilema s kojima se suočavaju medicinske sestre u organiziranju, planiranju i upravljanju zdravstvenom njegom. Realiziranjem nastavnog sadržaja taj cilj se operacionalizira u sljedeće podciljeve: a) stjecanje znanja o posljedicama znanstveno-tehnološkog napretka na moral i etiku u medicini s posebnim osvrtom na sestrinstvo; b) osposobljavanje studenata/ica za etičku analizu i argumentaciju etičkih rješenja; c) rješavanje bioetičkih dilema s kojima se suočavaju medicinske sestre/medicinski tehničari; e) primjena odrednica Etičkog kodeksa i zakona iz područja zdravstvene zaštite u rješavanje slučajeva iz sestrinske prakse.

Sadržaj kolegija: Vrijednosti u biomedicini i zdravstvu; Bol, medicina i kultura; Bioetičke dileme, Medicinska sestra – voditeljica dijaloga; Kvaliteta života; Odnos između pružitelja i korisnika usluga; Informirana suglasnost u zdravstvenoj njezi; Paternalistički odnos medicinske sestre prema pacijentu, Privatnost, povjerenje i sestrinska tajna; Pacijentove želje; Priziv savjesti;

Izvođenje nastave

Nastava se izvodi u predavanjima i seminarima. O načinu ocjenjivanja pogledati kriterije i elemente ocjenjivanja

Popis obvezne ispitne literature:

1. Eterović, I. *Kant i bioetika* (odabrana poglavlja), Pergamena – Centar za integrativnu bioetiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2017.
2. *Etički kodeks medicinskih sestara*, Hrvatska komora medicinskih sestara, 2005.
3. Gosić, N. *Bioetika in vivo* (odabrana poglavlja), Pergamena, Zagreb, 2005.
4. Gosić, N. *Bioteičke perspektive* (odabrana poglavlja), Pergamena, Zagreb, 2011.
5. Frković, A. *Bioetika u kliničkoj praksi*, (odabrana poglavlja), Pergamena, Zagreb, 2006.
6. Kalauz, S.: *Sestrinska profesija u svjetlu bioetičkog pluriperspektivizma* (odabrana poglavlja), Pergamena, Zagreb, 2011.
7. Nastavni materijal (nerecenzirana predavanja - uručci)
8. *Zakon o sestrinstvu* NN 121/03, NN 117/08 i NN 57/11.

Popis dopunske literature:

1. Berčić, B. "Etika", u: *Filozofija*, sv. 1., Ibis grafika, Zagreb, 2012.
2. Čović, A. *Etika i bioetika* (odabrana poglavlja), Pergamena, Zagreb, 2004.
3. Frankena, W. *Etika* (odabrana poglavlja), Kruzak, Zagreb, 1998.
4. Jonsen, A. R., Siegler, M., Winslade, W. J., *Clinical ethics. A Practical Approach to Ethical Decision in Clinical Medicine* (odabrana poglavlja), McGraw-Hill, New York etc., 2015.
5. Matulić, T.: *Bioetika* (odabrana poglavlja), Glas koncila, Zagreb, 2012.
6. Prijić-Samaržija, S. (ur.): *Pobačaj za i protiv*, Hrvatski kulturni dom, Rijeka, 1995.

Nastavni plan:

Popis predavanja (s naslovima i pojašnjenjem):

Ishodi učenja koji se navode za svako predavanje podrazumijevaju očekivana postignuća studenta/ica, odnosno ono što će studenti/ice biti u stanju učiniti nakon predavanja i njemu odgovarajućeg seminara.

P1. Vrijednosti u biomedicini i zdravstvu.

Ishodi učenja: Razlikovati osobne i društvene vrijednosti, objasniti razliku između tradicionalnih i vrijednosti modernog doba, objasniti ponašanje i djelovanje medicinskih sestara određeno etičkim vrijednostima u biomedicini i zdravstvu.

P2. Bol, medicina i kultura.

Ishodi učenja: Prepoznati kulturnu komponentu trpljenja boli, razlikovati tradicionalni i biokulturni model odnosa prema boli, definirati i objasniti osnovne postavke biokulturnog modela odnosa prema boli.

P3. Bioetičke dileme

Ishodi učenja: Interpretirati bioetičke dileme, prepoznati moralne konflikte i razine bioetičkih dilema, interpretirati medicinsko-etičke dileme koje su utjecale na nastanak suvremenih kodeksa medicinske etike i deontologije na međunarodnoj i nacionalnim razinama, opisati jednostrane pristupe u rješavanju medicinsko-etikih i bioetičkih dilema, riješiti etičku dilemu u slučaju iz prakse medicinske sestre.

P4. Medicinska sestra – voditeljica dijaloga i tima zdravstvene njege

Ishodi učenja: razlikovati vrste dijaloga, definirati i objasniti odlike dobrog dijaloga, stilova komuniciranja i posljedica koje ti stilovima imaju na rad i okruženje tima zdravstvene njege.

P5. Kvaliteta života

Ishodi učenja: Definirati i obrazložiti vrednovanje kvalitete života, uočiti i objasniti posljedice koje svara procjena medicinske sestre o kvaliteti života pacijenta i pristup u kojem se pacijentu dopušta da sam procijeni što je njegova kvaliteta života.

P6. Odnos između korisnika i pružitelja zdravstvenih usluga

Ishodi učenja: Prepoznati medicinsku sestru kao pružitelja zdravstvene usluge, odrediti pravne i etičke norme koje definiraju odnos medicinske sestre prema pacijentima i članovima njihove obitelji.

P7. Paternalistički odnos medicinske sestre prema pacijentu

Ishodi učenja: Objasniti paternalizam, odrediti paternalizam u širem, užem smislu, prepoznati praktični paternalizam u odnosu medicinske sestre prema pacijentu, odrediti vrste paternalizma u medicini, predstaviti stajališta zagovornika i protivnika paternalizma i obrazložiti opasnost od paternalističkog odnosa prema pacijentu.

P8. Etička načela u zdravstvenoj njezi

Ishodi učenja: Identificirati načela u užem i širem smislu, u znanosti i osobnom ponašanju. Razlikovati primarna bioetička načela (autonomija, dobročinstvo, neškodljivost i pravednost) u uspostavljanju etičkog odnosa medicinske sestre prema pacijentima, pronaći i primijeniti u rješavanju slučaja iz prakse bioetička načela u Etičkom kodeksu medicinskih sestara.

P9. Informirana suglasnost zdravstvenoj njezi

Ishodi učenja: Objasniti informiranu suglasnost, interpretirati povijest informirane suglasnosti, argumentirati interdisciplinarnost u razumijevanju značaja informirane suglasnosti, navesti razloge za uvažavanje informirane suglasnosti, predstaviti pravni okvir informirane suglasnosti u Republici Hrvatskoj i obrazložiti informiranu suglasnost u praktičnom odnosu medicinske sestre prema pacijenta prema odrednicama Etičkog kodeksa medicinskih sestara.

P10. Privatnost, povjerenje i zdravstvena tajna

Ishodi učenja: Prepoznati privatnost i vrste privatnosti, istaknuti pravnu dimenziju privatnosti, analizirati etičku standardizaciju privatnosti u medicini, definirati tajnu i odrediti vrste tajni, analizirati sadržaj zdravstvene tajne, prepoznati razloge za odavanje privatnosti i povjerenja, definirati ograničeno odavanje privatnosti i povjerenja, primijeniti odrednice Etičkog kodeksa medicinskih sestara u rješavanju slučaja iz prakse.

P11. Pacijentove želje

Ishodi učenja: analizirati teorijski, normativni i praktični pristupi zdravstvenih djelatnika prema željama i pravima pacijenata, istaknuti važnost kliničkog, etičkog i pravnog značaja poštivanja pacijentovih želja i procijeniti ispravnost odluke pacijenta o prihvatanju i/ili odbijanju medicinskih postupaka i intervencija.

P12. Priziv savjesti

Ishodi učenja: definirati i objasniti razloge zbog kojih se medicinska sestra može pozvati na priziv savjesti, navesti i objasniti priziv savjesti u pravnoj i etičkoj normi.

Popis seminara s pojašnjenjem:

Isti je kao i popis predavanja. U seminarskim raspravama student/ice postavljaju pitanja iz teme predavanja, interpretiraju znanstvena stajališta predstavljena u predavanjima i argumenirano obrazlažu koja se od stajališta mogu primijeniti, za koja postoje poteškoće, o kojim poteškoćama je riječ i što trebaju činiti medicinske sestre kako bi u planiranje, organiziranje i upravljanje zdravstvenom skrbi primijenile stečena teorijska znanja.

Popis vježbi s pojašnjenjem:

Kolegij ne predviđa vježbe.

Obveze studenata:

Studenti su obvezni redovito pohađati nastavu i aktivno sudjelovati u svim oblicima nastave.

Ispit (način polaganja ispita, opis pisanog/usmenog/praktičnog dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):

Elementi i kriteriji ocjenjivanja na Sveučilišnom diplomskom studiju – Sestrinstvo - menadžment u sestrinstvu su: aktivnost u nastavi 20 bodova, prikaz slučaja iz sestrinske prakse 30 bodova i završni ispit /etička analiza slučaja iz sestrinske prakse i rješavanje etičke dileme 50 bodova. Slijedom toga Ukupan postotak uspješnosti studenata/ica tijekom nastave čini 50, a završni ispit 50 bodova.

Aktivnost u nastavi - 20 bodova

Studenti/ce dolaze na nastavu s unaprijed pripremljenim pitanjima na zadanu temu, stavom o temi ako ga imaju, te osvrtnom na aktualizaciju prezentirane teme. Za svako predavanja postavljaju jedno pitanje 12X1 i jedno pitanje izvan teme predavanja iz područja Etike sestrinstva.

Prikaz slučaja iz sestrinske prakse - 30 bodova

Studenti/ice su obvezni napisati slučaj iz sestrinske prakse koji će pismeno analizirati na završnom ispitu. Upute za izradu prikaza slučaja iz sestrinske prakse i Etičku analizu slučaja iz sestrinske prakse i rješavanje etičke dileme studenti će dobiti na prvom nastavnom satu kolegija.

Završni ispit /Etička analiza slučaja iz sestrinske prakse i rješavanje etičke dileme 50 bodova.

Završna ocjena

Pravilnik o studijima Sveučilišta u Rijeci

https://uniri.hr/wp-content/uploads/2023/07/2023_07_25_Pravilnik-o-studijima-i-studiranju-na-Sveucilistu-u-Rijeci.pdf, pristup 6.7.2026.

ČLANAK 28.

Ocjena ostvarenosti ishoda učenja na kolegiju donosi se kako slijedi:

- za ostvarenih 90 do 100 % ocjenskih bodova ocjena izvrstan (5), slovna ocjena A
- za ostvarenih 75 do 89 % ocjenskih bodova ocjena vrlo dobar (4), slovna ocjena B
- za ostvarenih 60 do 74 % ocjenskih bodova ocjena dobar (3) slovna ocjena C
- za ostvarenih 50 do 59 % ocjenskih bodova ocjena dovoljan (2) slovna ocjena D
- za ostvarenih do 49 % ocjenskih bodova ocjena nedovoljan (1), slovna ocjena F

Prigovor na ocjenu

ČLANAK 31.

(1) Student koji nije zadovoljan ostvarenim rezultatom na ispitu ima pravo u roku od 1 radnog dana nakon priopćenja ocjene izjaviti pisani prigovor čelniku nositelja studija. Prigovor mora biti obrazložen.

(2) Ako prigovor smatra osnovanim, čelnik nositelja studija će u roku 1 radnog dana od zaprimanja prigovora imenovati povjerenstvo sastavljeno od tri člana iz redova nastavnika, među kojima mogu biti i drugi nezavisni ocjenjivači iz redova nastavnika. Nastavnik ispitivač s čijom ocjenom student nije bio zadovoljan ne može biti član povjerenstva.

(3) Ako se ispit na kolegiju sastoji od pisanog i usmenog dijela, pisani dio se ne ponavlja, nego povjerenstvo ponovo vrednuje i ocjenjuje provedenu pisanu provjeru. Ako je pisani dio ocjenjen s 50 % i

više od ocjenskih bodova koje je bilo moguće steći na pisanom dijelu ispita, usmeni dio ispita zakazuje se pred povjerenstvom najkasnije 3 radna dana od zaprimljenog prigovora.

(4) Povjerenstvo donosi odluku o konačnoj ocjeni većinom glasova.

Mogućnost izvođenja nastave na stranom jeziku:

Zasad ne postoji.

Ostale napomene (vezane uz kolegij) važne za studente:

Izostanak s nastave do 30 % pretpostavlja opravdani razlog, ne zahtijeva dodatno opravdanje i ne može se nadoknaditi (izuzetak je otpusno pismo s liječenja u bolnici). Izostanak veći od 30 %, bez obzira na razloge, onemogućuje studentu/studentici izlazak na ispit i podrazumijeva ponovni upis kolegija sljedeće akademske godine.

Prema važećim aktima, nije moguće odbiti ocjenu na završnom ispitu, već samo postupiti u skladu s Pravilnikom o studijima Sveučilišta u Rijeci.

SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (za akademsku 2026./2027. godinu)

Datum	Predavanja (vrijeme i mjesto)	Seminari (vrijeme i mjesto)	Vježbe (vrijeme i mjesto)	Nastavnik
18.03.2027. Četvrtak	P1 (13,00-13,45) P2 (13,45-14,30) Z3 P3 (14,30-15,15) Z2 P4 (15,15-16,00) P5 (16,00-16,45)	S1 (16,45-17,30) S2 (17,30-18,15) Z2 S3 (18,15-19,00) S4 (19,00-19,45) S5 (19,45-20,30)		Prof. dr. sc. Nada Gosić
19.03.2027. Petak	P6 (8,15-9,00) P7 (9,00-9,45) P8 (9,45-10,30) Z0	S6 (10,30-11,15) S7 (11,15-12,00) S8 (12,00-12,45) Z0		Prof. dr. sc. Nada Gosić
15.04.2027. Četvrtak	P9 (13,00-13,45) P10 (13,45-14,30) Z7 P11 (14,30-15,15) P12 (15,15-16,00)	S9 (16,00-16,45) S10 (16,45-17,30) S11 (17,30-18,15) Z7 S12 (18,15-19,00) S13 (19,00-19,45)		Prof. dr. sc. Nada Gosić

...				

Popis predavanja, seminara i vježbi:

	PREDAVANJA (tema predavanja)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
P1	Vrijednosti u biomedicini i zdravstvu	1	Z3
P2	Bol, medicina i kultura	1	Z3
P3	Bioetičke dileme	1	Z2
P4	Medicinska sestra –voditeljica dijaloga i tima zdravstvene njege	1	Z2
P5	Kvaliteta života	1	Z2
P6	Odnos između korisnike i pružitelja zdravstvenih usluga	1	Z0
P7	Paternalistički odnos medicinske sestre prema pacijentu	1	Z0
P8	Etička načela u zdravstvenoj njezi	1	Z0
P9	Informirana suglasnost u zdravstvenoj njezi	1	Z7
P10	Privatnost, povjerenje i zdravstvena tajna	1	Z7
P11	Pacijentove želje	1	Z7
P12	Priziv savjesti	1	Z7
....			
	Ukupan broj sati predavanja	12	

	SEMINARI (tema seminara)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
S1	Vrijednosti u biomedicini i zdravstvu	1	Z2
S2	Bol, medicina i kultura	1	Z2
S3	Bioetičke dileme	1	Z2
S4	Medicinska sestra –voditeljica dijaloga i tima zdravstvene njege	1	Z2
S5	Kvaliteta života	1	Z2
S6	Odnos između korisnike i pružitelja zdravstvenih usluga	1	Z0
S7	Paternalistički odnos medicinske sestre prema pacijentu	1	Z0
S8	Etička načela u zdravstvenoj njezi	1	Z0
S9	Informirana suglasnost u zdravstvenoj njezi	1	Z7
S10	Privatnost, povjerenje i zdravstvena tajna	1	Z7
S11	Pacijentove želje	1	Z7
S12-13	Priziv savjesti	2	Z7
	Ukupan broj sati seminara	13	

	VJEŽBE (tema vježbe)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
...			
	Ukupan broj sati vježbi		

	ISPITNI TERMINI (završni ispit)
1.	01.04. 2027.
2.	16.04.2027.
3.	04.06. 2027.
4.	05.07.2027.
5.	
6.	
7.	

